

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. balandžio 19 d.
(OR. en)

8465/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0099 (NLE)

EDUC 131
DIGIT 71
JEUN 70
EMPL 178
SOC 254

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. balandžio 19 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 205 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl pagrindinių sėkmingo skaitmeninio švietimo ir mokymo įgalinamųjų veiksmų

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 205 final.

Pridedama: COM(2023) 205 final

EUROPOS
KOMISIJA

Strasbūras, 2023 04 18
COM(2023) 205 final

2023/0099 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl pagrindinių sėkmingo skaitmeninio švietimo ir mokymo įgalinamųjų veiksnių

{SWD(2023) 205 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Švietimas ir mokymas yra labai svarbūs asmeniniam tobulėjimui, socialinei sanglaudai, konkurencingumui ir inovacijoms. Be to, švietimas ir mokymas labai svarbūs kuriant teisingesnę, atsparesnę ir tvaresnę Europą. Tai atspindi **Tarybos rezoliucijoje dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.)**¹, į kurios strateginius prioritetus įtraukta **žalioji ir skaitmeninė pertvarka**.

Šiandien šių pastangų pagrindas yra skaitmeninis švietimas. Per COVID-19 pandemiją paaiškėjo, kad būtina gerinti **švietimo ir mokymo sistemų skaitmeninę parengtį** atsparumo, kokybės, įtraukumo, prieinamumo ir saugumo požiūriu. Europos Komisijos **2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų plane**² šiam tikslui pasiekti nustatyti du strateginiai prioritetai: *skatinti efektyvios skaitmeninės švietimo ekosistemos plėtrą ir gerinti skaitmeninei pertvarkai būtinus skaitmeninius įgūdžius ir gebėjimus*.

Valstybės narės palankiai įvertino **Tarybos išvadose dėl skaitmeninio švietimo Europos žinių visuomenėje**³ pateiktą veiksmų planą. Jos pripažino, kad reikia glaudžiau bendradarbiauti, ir paragino Komisiją pradėti strateginių svarstymų procesą dėl sėkmingo skaitmeninio švietimo įgalinamųjų veiksmų. Atsižvelgdama į 2021 m. Komisijos Pirmininkės U. von der Leyen raginimą, kad skaitmeniniam švietimui ir įgūdžių ugdymui reikės „vadovų dėmesio ir aukščiausiojo lygmens struktūrinio dialogo“, 2022 m. Komisija su visomis valstybėmis narėmis surengė **struktūrinį dialogą skaitmeninio švietimo ir įgūdžių klausimais**.

Savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose valstybės narės skaitmeninės transformacijos rėmimo priemonėms skyrė 130 mlrd. EUR, t. y. 26 proc. visų planuose numatytų lėšų. Iš šios sumos 16,5 mlrd. EUR skirta junglumui gerinti, o beveik 23 mlrd. EUR – skaitmeniniam švietimui ir skaitmeninių įgūdžių ugdymui⁴. Dabar labai svarbu šiuos planus įgyvendinti.

Atsižvelgiant į poreikį sukurti efektyvią skaitmeninio švietimo ekosistemą (įskaitant infrastruktūrą, junglumą, organizavimą pajėgumus), šis pasiūlymas grindžiamas **pagrindiniais sėkmingo skaitmeninio švietimo įgalinamaisiais veiksniais**, nustatytais veiksmų plane ir Tarybos išvadose, taip pat struktūrinio dialogo išvadose. Jame pateikiamos rekomendacijos valstybėms narėms, kaip visiems užtikrinti **prieinamą, kokybišką ir įtraukų skaitmeninį švietimą**. Pasiūlyme daugiausia dėmesio skiriama **formaliajam švietimui ir mokymui**, taip pat investicijoms, gebėjimų stiprinimui ir bendradarbiavimui, kurių reikia, kad būtų galima pasinaudoti skaitmeninių technologijų galimybėmis, siekiant patobulinti mokymą bei mokymąsi ir pagerinti visų besimokančiųjų mokymosi rezultatus. Šiuo atžvilgiu

¹ 2021/C 66/01.

² COM(2020) 624 *final*.

³ 2020/C 415/10.

⁴ Šioje pastraipoje pateikti skaičiai apskaičiuoti remiantis EGADP reglamento VII priedu.

pasiūlyme pabrėžiama, kaip svarbu mokyklose ir universitetuose gerai integruoti skaitmenines technologijas į pedagoginius ir organizacinius metodus dėstant visus mokomuosius dalykus.

Sėkmingas skaitmeninis švietimas reiškia, kad **skaitmeniniame amžiuje sudaroma daugiau ir geresnių galimybių visiems mokytis ir mokyti**. Pastaraisiais metais, integravus skaitmeninius sprendimus, ES švietimo ir mokymo sistemos tapo prieinamesnės. Tačiau sparčiai besivystančiame pasaulyje, kuriame vis labiau didėja neapibrėžtumas, būtina toliau didinti švietimo veiksmingumą bei efektyvumą ir remti mokymo bei mokymosi įvairinimą, be kita ko, pasitelkiant esamus ir naujus skaitmeninius sprendimus. Besikeičiant mūsų visuomenei, švietimas išlieka viena iš svarbiausių žmogaus teisių, todėl būtina visiems suteikti švietimo galimybių ir perkelti jas į skaitmeninį pasaulį.

Į vartotoją orientuotomis skaitmeninėmis priemonėmis švietimą galima praturtinti novatoriškais sprendimais ir padėti mokytojams sumažinant jų administracinę naštą. Be to, tokios priemonės padeda mokytojams pritaikyti savo darbą ir švietimo sistemas prie perversminių technologijų, pavyzdžiui, bendrojo dirbtinio intelekto ir kitų besiformuojančių technologijų, kurios sparčiai skinasi kelią į besimokančiųjų aplinką kartu su susijusiomis galimybėmis ir galimais pavojais. Bendrojo dirbtinio intelekto priemonėmis sukuriami naujų mokymosi galimybių, galinčių padėti moksleiviams pagerinti mokymosi tempą ir saviveiksmingumą, tačiau kartu išskyla naujų klausimų, pavyzdžiui, dėl darbų vertinimo arba autorystės. Todėl sėkmingas skaitmeninis švietimas yra būtina sąlyga, kad besimokantieji įgytų įgūdžių, kurių jiems reikia norint prisitaikyti šiuolaikiniame pasaulyje.

Šis pasiūlymas priskiriamas prie **iniciatyvų, kurių Komisija ir valstybės narės imasi siekdamas užtikrinti į žmogų orientuotą skaitmeninę transformaciją**. Jis atitinka Skaitmeninio švietimo veiksmų planą, Skaitmeninio dešimtmečio politikos programoje⁵, Europos deklaracijoje dėl skaitmeninio dešimtmečio skaitmeninių teisių ir principų⁶ ir Europos strategijoje dėl vaikams geresnio interneto⁷ nustatytus tikslus. Skaitmeninio švietimo veiksmų planą, Skaitmeninio dešimtmečio politikos programoje, Europos įgūdžių darbotvarkėje⁸, Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą⁹ ir lygybės sąjungos strategijose nustatyti plataus užmojo ES lygmens tikslai, kuriais siekiama paskatinti skaitmeninės transformacijos veiksmus ir užtikrinti tvarų augimą ir naujovių diegimą ES. Pasiūlyme taip pat atsižvelgiama į šiuo metu vykdomus skaitmeninės pertvarkos veiksmus pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę; be to, jis suderintas su Konferencijos dėl Europos ateities ataskaitos rezultatais.

Pasiūlymas grindžiamas Skaitmeninio švietimo veiksmų plano pirmuoju strateginiu prioritetu (skatinti efektyvios skaitmeninės švietimo ekosistemos plėtrą) ir papildo **Pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl skaitmeninių įgūdžių ugdymo švietimo ir mokymo srityje gerinimo**.

⁵ Sprendimas (ES) 2022/2481.

⁶ COM(2022) 28 *final*.

⁷ COM(2022) 212 *final*.

⁸ COM/2020/274 *final*.

⁹ COM(2021) 102 *final*.

- **Siūloma Tarybos rekomendacija pagrindinės spręstinės problemos**

Išgyvenus COVID-19 krizę ir vykdant struktūrinį dialogą įgyta patirtis parodė, kad valstybės narės daug investuoja ir vykdo politiką, skirtą skaitmeniniam švietimui ir įgūdžiams remti. Dauguma valstybių narių yra parengusios strategijas, susijusias su švietimo ir mokymo skaitmenine transformacija ir skaitmeninių įgūdžių ugdymu, tačiau jos ne visada yra pakankamai konkrečios, išsamios arba visapusiškos. Išanalizavus politiką visoje Sąjungoje nustatyta, kad trūksta strateginės apžvalgos, jungiančios skirtingus sektorių ir teritorinius politikos principų lygmenis. Kurdamos efektyvias skaitmeninio švietimo ir mokymo ekosistemas, valstybės narės susiduria su keliais bendrais iššūkiais:

- visą valdymo sektorių apimančio sisteminio požiūrio į skaitmeninio švietimo politiką trūkumu ir veiksmingo koordinavimo įvairiais valdžios lygmenimis iššūkiais;
- nepakankamu strateginiu dėmesiu investicijose į skaitmeninio švietimo ir mokymo infrastruktūrą, įrangą ir turinį, be kita ko, socialiniams, ekonominiams ir teritoriniams skirtumams;
- nepakankamu mokytojų ir personalo skaitmeniniu mokymu, padedančiu pritaikyti ir kuo geriau panaudoti technologijas mokymui ir mokymuisi;
- nepakankama skaitmeninio švietimo ir mokymo politikos ir jos poveikio stebėseną ir vertinimą.

Skaitmeninio švietimo ir mokymo politikos valdymas

- Nepaisant pažangos ir puikių inovacijų pavyzdžių, šiomis pastangomis dar nepasiekta sisteminė skaitmeninė transformacija švietimo ir mokymo srityje. Konkrečiau, kyla du pagrindiniai iššūkiai.
- Pirma, skaitmeninėms technologijoms diegti švietimo ir mokymo sistemose reikia visą valdymo sektorių apimančio požiūrio, kuriuo būtų užtikrinamas **įvairių vyriausybės tarnybų bendradarbiavimas ir koordinavimas**. Pavyzdžiui, siekiant veiksmingos mokyklos skaitmenizacijos, turi glaudžiai bendradarbiauti įvairios valdžios institucijos: už **infrastruktūrą** atsakingos valdžios institucijos, kad būtų užtikrintas junglumas, už **finansus** atsakingos valdžios institucijos, kad būtų finansuojamos investicijos, ir už **švietimą** atsakingos valdžios institucijos, kad būtų suderintos mokymo programos ir teikiama parama mokytojams. Be to, valstybėse narėse, kurioms būdingas didelis vietos ir regionų savarankiškumas, labai svarbu koordinuoti veiksmus įvairiais valdžios lygmenimis. Struktūrinio dialogo metu paaiškėjo, kad šios koordinavimo pastangos yra sudėtingos ir sunkiai įgyvendinamos, todėl daugelyje valstybių narių sukurta po **kelias sektorių strategijas, kurios įgyvendinamos nepriklausomai viena nuo kitos**. Dėl to kyla rizika, kad bus įdiegtos pavienės arba persidengiančios struktūros, todėl bus neišnaudotos sinergijos ir didesnio poveikio galimybės. **Visą valdymo sektorių apimančio požiūrio trūkumas** buvo įvardytas kaip **pagrindinis iššūkis** formuojant ir įgyvendinant skaitmeninio švietimo ir įgūdžių politiką.
- Antra, prasmingų skaitmeninių sprendimų kūrimas ir jų platus pritaikymas labai priklauso nuo **įvairių susijusių suinteresuotųjų subjektų įsitraukimo ir atsakomybės**. Tai reiškia, kad būtinas betarpiškas politikos formuotojų, specialistų, skaitmeninių sprendimų teikėjų, socialinių partnerių, įmonių, tėvų ir besimokančiųjų dialogas. Struktūrinio dialogo metu paaiškėjo, kad nors daugelyje šalių veikia oficialios konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais platformos, **glaudesnis**

bendradarbiavimas dar tik mezgasi, ypač užtikrinant švietimo įstaigų, mokytojų ir pramonės atstovų, įskaitant technologijų tiekėjus ir darbdavius, sąveiką. Valstybės narės vis labiau domisi viešojo ir privačiojo sektorių partneryste, įskaitant su švietimo technologijų (toliau – „EdTech“) sektoriumi, kad galėtų toliau plėsti ir stiprinti skaitmeninio švietimo ekosistemą, kartu atsižvelgiant į tokius svarbius klausimus kaip duomenų privatumo apsauga.

Investicijos į švietimo ir mokymo skaitmeninę infrastruktūrą

Vis dar esama mokyklų junglumo skirtumų ES šalyse ir tarp skirtingų ES šalių, o sparčiojo interneto ryšys mokyklose vis dar yra retas reiškinys¹⁰, ypač kaimo ir atokiose vietovėse, kur junglumo sparta atsilieka¹¹. Naujausiais duomenimis, vos 11 proc. pradinio ugdymo, 17 proc. pagrindinio ugdymo ir 18 proc. vidurinio ugdymo klasių ES moksleivių mokėsi mokyklose, kuriose interneto sparta viršijo 100 Mbps, t. y. dar toli gražu nepasiektas 2025 m. ES lygmens tikslas – visose mokyklose užtikrinti spartųjį plačiajuostį junglumą (bent 1 Gbps ar spartesnį)¹². Kalbant apie **mokyklų įrangą**, moksleivių, lankančių mokyklas, kuriose veikė daugiau nei 90 proc. skaitmeninės įrangos, dalis svyravo nuo 61 proc. pradinio ugdymo klasėse iki 73 proc. vidurinio ugdymo klasėse¹³. Didžiausia kliūtimi, trukdančia naudoti skaitmenines technologijas mokymui ir mokymuisi, mokytojai laiko nepakankamą aprūpinimą skaitmeniniais įrenginiais (ypač planšetiniais ir nešiojamaisiais kompiuteriais)¹⁴. **Aukštojo mokslo institucijose junglumas ir įranga paprastai yra geresni**, tačiau veiksminga skaitmeninio švietimo praktika integruojama ir diegiama lėtai.

Nors dėl COVID-19 pandemijos technologijų naudojimas mokymo ir mokymosi procese labai paspartėjo, dėl jos taip pat išryškėjo ir padidėjo **nelygybė švietimo ir mokymo srityje**. Besimokančiųjų socialinės ir ekonominės aplinkybės tebėra svarbiausias veiksnys, lemiantis jų mokymosi rezultatus. Tai atsispindi ir užtikrinant skaitmeninį švietimą: palankių sąlygų neturintys besimokantieji, pavyzdžiui, besimokantieji iš **menką išsilavinimą turinčių, mažas pajamas gaunančių šeimų, taip pat migrantų ar romų kilmės** besimokantieji turi mažiau galimybių naudotis kompiuteriais namuose¹⁵, tad skaitmeniniais įtaisais jie pradeda naudotis vėliau, palyginti su bendraamžiais iš palankesnes sąlygas turinčių šeimų¹⁶. Dėl prieinamų ir pagalbinių skaitmeninių technologijų trūkumo kyla didelių kliūčių **neįgaliesiems**, nes jie negali savarankiškai ir nepriklausomai mokytis formaliojo švietimo įstaigose.

Struktūriniu dialogu skaitmeninio švietimo ir įgūdžių klausimais ir nacionaliniais ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais patvirtinama, kad **valstybės narės teikia didelę reikšmę tam, kad švietimo įstaigos galėtų naudotis veiksminga ir teisinga skaitmenine**

¹⁰ European Commission (2019). *2nd Survey of Schools: ICT in Education*. Luxembourg: EU Publications Office.

¹¹ SWD(2021) 167 *final*.

¹² COM(2016) 587.

¹³ European Commission (2019). *2nd Survey of Schools: ICT in Education*. Luxembourg: EU Publications Office.

¹⁴ Ten pat.

¹⁵ OECD (2018). *Getting ready for the digital world, PISA 2018: Insights and Interpretations*. Paris: OECD Publishing.

¹⁶ Biagi F., Rodrigues M. (2017). *Digital technologies and learning outcomes of students from low socio-economic background: An analysis of PISA 2015*. JRC Science for Policy Report.

infrastruktūra. Vykdydamos reformas ir investuodamos į šią sritį valstybės narės pirmenybę teikia junglumui, skaitmeninei įrangai, platformoms ir turiniui.

Rengiamoje **Europos Audito Rūmų** specialiojoje ataskaitoje bus pateikti papildomi ES paramos mokyklų skaitmenizacijos veiksmingumo faktiniai duomenys¹⁷.

Kiti **susirūpinimą keliantys klausimai susiję su įrangos ir prietaisų technine priežiūra** ir iššūkiu, kaip pritaikyti mokymo ir mokymosi turinį, metodus ir priemones prie sparčių technologinių pokyčių. Šalyse, kuriose veikia įvairios skaitmeninės platformos ir priemonės, didėja susirūpinimas dėl sistemų ir paslaugų **sąveikumo**. Valstybės narės taip pat ieško būdų, kaip padidinti **kokybiško skaitmeninio švietimo turinio** jų pačių kalba **prieinamumą ir galimybę juo naudotis**. Be to, visų lygių švietimo įstaigoms susirūpinimą kelia duomenų apsaugos įsipareigojimų vykdymas, **besimokančiųjų privatumo apsauga** ir kibernetinių grėsmių prevencija.

Mokytojų ir kito personalo skaitmeninis rengimas

Mokytojai yra **pagrindiniai partneriai**, nuo kurių priklauso sėkmingas skaitmeninių technologijų naudojimas švietimo ir mokymo srityje, todėl jie turi aktyviai įsitraukti į šį procesą ir su jais turi būti konsultuojamasi dėl tų technologijų integravimo. Remiantis įvairių tyrimų rezultatais, mokytojai yra labiau linkę naudoti skaitmenines technologijas mokymo tikslams, jei jų mokyklose **skatinamas atitinkamas planavimas ir bendradarbiavimas naudojant technologijas ugdymo procese**¹⁸. Mokytojai turi išskirtinę galimybę mokyti ateities kartas pagal aukščiausius standartus. Jiems reikia tikslingos paramos, kad jie galėtų užtikrintai ir kuo geriau savo pedagoginėje veikloje pereiti prie skaitmeninių technologijų taip, kad jos būtų naudingos moksleiviams ir palengvintų įtraukų ir prieinamą mokymąsi. Kai kuriose mokyklose dirba informacinių ir ryšių technologijų koordinatoriai, kurie atlieka visas informacinių ir ryšių technologijų administracines užduotis ir taip padeda mokytojams susitelkti į jų pagrindinį darbą. Tačiau sisteminis ir ilgalaikis požiūris, kuriuo vadovaujantis į mokyklinę veiklą integruojamos technologijos, šiuo metu yra veikiau išimtis nei norma. Pavyzdžiui, prieš COVID-19 pandemiją **tik maždaug trečdalis moksleivių mokėsi mokyklose, kuriose buvo parengti rašytiniai pareiškimai dėl skaitmeninių technologijų naudojimo pedagoginiais tikslais**¹⁹. Dėl nepakankamų pajėgumų daugelis švietimo ir mokymo įstaigų vis dar negali parengti ir įgyvendinti institucinės skaitmeninio švietimo strategijos, kurioje būtų atsižvelgta į pedagogų ir besimokančiųjų poreikius. Kai kuriose valstybėse narėse įgyvendinamos iniciatyvos, kuriomis siekiama didinti **švietimo įstaigų vadovų gebėjimus** vadovauti skaitmeninei transformacijai, tačiau jos nėra plačiai paplitusios.

¹⁷ Europos Audito Rūmai, numatomas ataskaitų paskelbimo tvarkaraštis 2023 m. sausio–gruodžio mėn. Prieiga per internetą:

https://www.eca.europa.eu/sites/ep/en/Documents/Timetable_of_upcoming_publications_EN.pdf.

¹⁸ Fraillon, J. Ainley, J., Schulz, W., Friedman, T., Duckworth, D. (2019). *Preparing for Life in a Digital World: International Computer and Information Literacy Study 2018 International Report*. Amsterdam: IEA.

¹⁹ European Commission (2019). *2nd Survey of Schools: ICT in Education*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Vienas iš pagrindinių veiksnių, turėjusių įtakos mokymosi patirties kokybei COVID-19 izoliavimo priemonių taikymo metu, buvo pedagogų skaitmeniniai gebėjimai²⁰. Tačiau ES vidutiniškai mažiau nei pusė mokytojų (49,1 proc.) nurodė, kad informacinės ir ryšių technologijos buvo įtrauktos į jų formaliojo švietimo ar mokymo programą²¹, ir tik 39 proc. mokytojų manė esą gerai pasirengę naudotis skaitmeninėmis technologijomis mokymo reikmėms²². Nors mokytojams ir pedagogams reikia suteikti reikiamų skaitmeninės pedagogikos įgūdžių²³, labai svarbu, kad valdžios institucijos ir suinteresuotieji subjektai laikytųsi pasitikėjimu pagrįsto požiūrio, įgalintų mokytojus ir padėtų jiems kuo geriau panaudoti technologijas mokymo ir mokymosi tikslais.

Aukštojo mokslo institucijoms, kurios paprastai siūlo **mokytojų pirminio profesinio rengimo programas**, būdingas didelis savarankiškumas, todėl keliose šalyse skaitmeninės pedagogikos įgūdžiai nebuvo laiku įtraukti į mokytojų rengimo programas. Be to, daugumoje ES šalių stebimas mokytojų senėjimas, todėl skaitmeninės pedagogikos uždavinių negalima spręsti vien tik taikant pirminio profesinio rengimo programas. Struktūrinio dialogo metu paaiškėjo, kad daugelis valstybių narių pastaruoju metu **išplėtė mokytojams ir pedagogams siūlomas tęstinio profesinio tobulėjimo galimybes, susijusias su skaitmenine pedagogika**. Tačiau kelios valstybės narės nurodo, kad paskatinti mokytojus dalyvauti tokiose programose sunku, o socialiniai partneriai pabrėžia, kad mokytojams dažnai trūksta laiko, kurį jie galėtų skirti tęstiniam profesiniam tobulėjimui. Nors daugumoje valstybių narių dalyvavimas tęstinio profesinio tobulėjimo programose yra stebimas, tokio dalyvavimo poveikio mokytojų įgūdžiams vertinimas nėra ta užduotis, kuriai būtų skiriama daug dėmesio. Dėl to galimas mokymo pasiūlos ir pedagogų poreikių neatitikimas.

Politikos ir poveikio stebėseną ir vertinimą

Nors **dauguma valstybių narių parengė strategijas**, kad padėtų švietimo ir mokymo įstaigoms naudoti skaitmenines technologijas, jos ne visada yra pakankamai konkrečios, išsamios arba visapusiškos. Be to, vos kelios valstybės narės reguliariai stebi ar vertina tokių strategijų įgyvendinimą arba jas peržiūri, kad būtų atsižvelgta į naujus technologijų pokyčius ir susijusius mokymosi poreikius²⁴. Be to, tik nedaugelyje valstybių narių veikia gerai išvystytos sistemos, skirtos skaitmeninio švietimo įgalinamųjų veiksnių dabartinei padėčiai stebėti. Daugeliu atvejų **stebėseną yra fragmentiška arba vykdoma taikant *ad hoc* požiūrį**. Ypač didelį susirūpinimą kelia informacijos apie prietaisų naudojimą trūkumas, taip pat trūksta sistemų, skirtų švietimo įstaigų skaitmeninei infrastruktūrai stebėti ir sekti. Tai turi įtakos bendram investicijų poveikio vertinimui.

²⁰ Skaitmeninio švietimo veiksmų planas, Komisijos tarnybų darbinis dokumentas (SWD(2020) 209 final).

²¹ 2020 m. švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenis.

²² OECD (2019), *TALIS 2018 Results (Volume I): Teachers and School Leaders as Lifelong Learners*, TALIS. Paris: OECD Publishing.

²³ OECD (2019), *TALIS 2018 Results (Volume I): Teachers and School Leaders as Lifelong Learners*, TALIS. Paris: OECD Publishing.

²⁴ European Commission/EACEA/Eurydice (2019). *Digital Education at School in Europe. Eurydice Report*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

ES lygmeniu **rimta problema išlieka duomenų ir faktinių duomenų prieinamumas**. Tarp didelės apimties tarptautinių tyrimų paskelbimo yra labai ilgi laiko tarpai, todėl sunku spėti atspindėti sparčiai besivystančią skaitmeninio švietimo sritį. Be to, tokiuose tyrimuose pateikiami ne visi duomenys, kurių reikia politikai ir rėmimo priemonėms sukurti.

- **Siūlomos Tarybos rekomendacijos tikslai**

Šiuo pasiūlymu siekiama skatinti būtinas struktūrines reformas ir investicijas valstybėse narėse, kad būtų užtikrintas esminis pokytis švietimo ir mokymo skaitmeninės transformacijos srityje ir sudarytos sąlygos ugdyti įgūdžius remiantis:

- nuosekalia strategija, kuri būtų konkrečiai susijusi su skaitmeniniu švietimu ir skaitmeniniais įgūdžiais ir kuria būtų gerinamas politikos grįžtamasis ryšys vykdant veiksmingesnę skaitmeninio švietimo ir mokymo politikos stebėseną bei vertinimą ir sparčiau integruojant gautus rezultatus atitinkamo politikos koregavimo tikslais;
- visą valdymo sektorių apimančiu požiūriu į skaitmeninį švietimą bei mokymą ir glaudesniu bendradarbiavimu bei koordinavimu su suinteresuotaisiais subjektais ir tarp jų, įskaitant privatųjį sektorių;
- nauja ir sustiprinta partneryste su mokytojais, kartu užtikrinant galimybę visiems mokytojams, pedagogams ir kitam personalui dalyvauti skaitmeniniame mokyme ir remiant skaitmeninių gebėjimų stiprinimą visose švietimo ir mokymo įstaigose;
- teisingomis ir į poveikį orientuotomis investicijomis į kokybišką, prieinamą, įtraukų ir saugų skaitmeninį švietimą ir mokymą.

- **Tarptautinis aspektas**

Pasiūlymas grindžiamas tarptautiniu lygmeniu vykdomais veiksmais ir juos papildo. Juo prisidedama prie **JT 2030 m. darnaus vystymosi tikslų** (toliau – DVT)²⁵, visų pirma prie 4-ojo DVT dėl kokybiško švietimo.

Iniciatyva atitinka veiklą, vykdomą pagal **Jungtinių Tautų** generalinio sekretoriaus skaitmeninio bendradarbiavimo veiksmų planą, ir yra suderinta su JT aukščiausiojo lygio susitikime švietimo pertvarkos klausimais paskelbtu raginimu imtis veiksmų skaitmeninio mokymosi srityje.

Pasiūlymu taip pat prisidedama prie ES strategijos „**Pasauliniai vartai**“ tikslų, kuriais siekiama sukurti tvarius ir patikimus ryšius, naudingus žmonėms ir planetai.

Iniciatyvoje pripažįstama, kad svarbu veikti tarpvalstybiniu mastu, ypač bendradarbiauti su ES plėtros ir kaimynystės šalimis partnerėmis, įskaitant Vakarų Balkanų šalis partneres, nė vieno nepaliekant nuošalyje ir užtikrinant, kad kiekvienas turėtų teisę į kokybišką ir įtraukų švietimą.

²⁵

<https://sdgs.un.org/>.

- **Igyvendinimo rėmimo priemonės**

Komisija ketina suburti Aukšto lygio grupę skaitmeninio švietimo ir įgūdžių klausimams spręsti, kad pagal struktūrinį dialogą nacionalinių koordinatorių vykdomas neformalus koordinavimas būtų formalizuotas. Taip būtų sutelkta švietimo ir skaitmeninio sferų kvalifikacija, kuria būtų galima pasinaudoti kuriant gaires ir kitas priemones tolesnei skaitmeninio švietimo pažangai skatinti.

Igyvendinti pasiūlymą taip pat padės:

- Darbo grupė „Skaitmeninis švietimas: mokymasis, mokymas ir vertinimas“;
- ES priemonės, pavyzdžiui, techninės paramos priemonė, ir finansavimas iš ES lėšų, pavyzdžiui, programos „Erasmus+“, „Europos socialinis fondo +“, Teisingos pertvarkos fondo, Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, Skaitmeninės Europos programos, bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ ir KVTBP „Globali Europa“ lėšų;
- esamos ES priemonės, platformos ir bendruomenės (įskaitant Europos skaitmeninio švietimo centrą, Europos paramos aukštesnės pakopos mokymosi ir mokymo galimybėms (SALTO) skaitmeninių išteklių centrą, Europos mokyklinio ugdymo platformą, įskaitant „eTwinning“, SELFIE, SELFIEforTEACHERS, Europos suaugusiųjų mokymosi e. platformą (EPALE), Vaikams geresnio interneto (VGI+) platformą ir platformą „Mokymosi kampelis“);
- lyginamųjų faktinių duomenų apie pagrindinius įgalinamuosius veiksnius visoje ES rinkimas;
- geresni faktiniai duomenys ir analizė, pasitelkiant investavimo į kokybišką švietimą ir mokymą mokymosi laboratoriją;
- ataskaitų teikimo ir stebėsenos veikla pagal Europos švietimo erdvės strateginės programą.

- **Tarpusavio papildomumas su kitomis iniciatyvomis**

Pasiūlymas papildo ir padeda įgyvendinti kitas Komisijos iniciatyvas, pateiktas pagal:

- Komunikatą dėl Europos švietimo erdvės²⁶;
- 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų planą²⁷;
- Europos įgūdžių darbotvarkę, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo²⁸;
- Skaitmeninio dešimtmečio politikos programą²⁹,
- taip pat Kibernetinio saugumo įgūdžių akademijos iniciatyvą.

²⁶ COM(2020) 625 *final*.

²⁷ COM(2020) 624 *final*.

²⁸ COM(2020) 274 *final*.

²⁹ Sprendimas (ES) 2022/2481.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šis pasiūlymas atitinka Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 165 ir 166 straipsnius.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Šis pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 5 straipsnio 3 dalyje nustatytą subsidiarumo principą.

Jame visiškai atsižvelgiama į valstybių narių atsakomybę už mokymo turinį bei švietimo sistemų organizavimą ir jų kultūrų bei kalbų įvairovę, kartu atsižvelgiant į ES papildomą ir pagalbinį vaidmenį ir savanorišką Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje pobūdį. Europos švietimo erdvėje iniciatyva bus remiamos valstybių narių pastangos plėtoti ir įgyvendinti politiką ir mechanizmus, atsižvelgiant į jų nacionalines sistemas ir struktūras.

Šia iniciatyva nesiūloma išplėsti ES reguliavimo įgaliojimų ar nustatyti valstybėms narėms kitų privalomų įpareigojimų. Jos Europos pridėtinė vertė susijusi su ES gebėjimu sutelkti politinį dalyvavimą ir remti švietimo ir mokymo sistemas, pasitelkiant politikos gaires, bendras priemones ir fondus.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka ES sutarties 5 straipsnio 4 dalyje nustatytą proporcingumo principą.

Nei pasiūlymo turinys, nei forma neviršija to, kas būtina jo tikslams pasiekti. Valstybės narės prisiima įsipareigojimus savanoriškai ir kiekviena valstybė narė gali laisvai spręsti, kaip įgyvendinti pasiūlymą.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siekiant padėti pasiekti SESV 165 ir 166 straipsniuose nurodytus tikslus, SESV numatyta, kad Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, priima rekomendacijas.

Tarybos rekomendacija yra tinkama švietimo ir mokymo srities priemonė, nes šioje srityje ES tenka papildoma atsakomybė ir tokia priemone dažnai naudojamosi siekiant Europos lygmeniu imtis veiksmų šiose srityse.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Su skaitmenine transformacija susijusių galimybių ir uždavinių švietimo ir mokymo srityje įvertinimas atliktas Komisijos tarnybų darbiniame dokumente, pridedamame prie komunikato

„2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų planas. Švietimo ir mokymo pritaikymas prie skaitmeninio amžiaus“³⁰.

2024 m. Komisija atliks išsamią veiksmų plano peržiūrą, kad įvertintų jo aprėptį ir poveikį.

Tos išvados šiame pasiūlyme derinamos su struktūrinio dialogo su valstybėmis narėmis, per kurį buvo aptartas esamų nacionalinių sistemų ir teisės aktų pasirengimas patenkinti su skaitmeniniu švietimu ir įgūdžiais susijusius poreikius, rezultatais.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Pasiūlymas grindžiamas viešų konsultacijų dėl 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų plano³¹ rezultatais ir atsiliepimais, surinktais per išsamių konsultacijų procesą³².

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Pasiūlymas grindžiamas:

- struktūrinio dialogo su valstybėmis narėmis skaitmeninio švietimo ir įgūdžių klausimais rezultatais;
- patirtimi, įgyta įgyvendinant Europos švietimo erdvės strateginę programą, Švietimo ir mokymo stebėsenos biuleteniui ir Darbo grupės „Skaitmeninis švietimas: mokymasis, mokymas ir vertinimas“ (DELTA) indėliu;
- įvairiomis ataskaitomis ir tyrimais apie COVID-19 krizės poveikį, vienodas galimybes mokytis, įtraukias sistemas ir kt.;
- Skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indekso (DESI) ataskaitomis;
- EBPO ataskaita „Veiksmingo ir teisingo skaitmeninio švietimo įgalinamieji veiksniai. Dabartinė padėtis ir perspektyvi politika“;

- **Poveikio vertinimas**

Atsižvelgiant į tai, kad siūloma veikla tik papildys valstybių narių iniciatyvas, taip pat į savanorišką siūlomos veiklos pobūdį ir numatomo poveikio mastą, poveikio vertinimas nebuvo atliktas. Pasiūlymas parengtas remiantis anksčiau atliktais tyrimais, konsultacijomis su valstybėmis narėmis ir viešomis konsultacijomis³³.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pripažintas pagrindines teises ir principus, visų pirma 8 straipsnyje nustatytą teisę į asmens duomenų apsaugą, 13 straipsnyje įtvirtintą akademinę laisvę, 14 straipsnyje nustatytą teisę į mokslą,

³⁰ SWD/2020/209 *final*.

³¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12453-Digital-education-action-plan-update-public-consultation_en.

³² Prie Komisijos tarnybų darbinio dokumento pridedama apibendrinamoji ataskaita.

³³ Išsamios nuorodos pateikiamos Komisijos tarnybų darbiniame dokumente.

21 straipsnyje numatytą teisę į nediskriminavimą ir 26 straipsnyje įtvirtintą neįgaliųjų asmenų teisę į integravimą.

Priemonės bus taikomos laikantis ES asmens duomenų apsaugos teisės, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (Bendrojo duomenų apsaugos reglamento).

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šiai iniciatyvai įgyvendinti papildomų išteklių iš ES biudžeto nereikės, jos įgyvendinimas bus remiamas esamomis ES finansavimo priemonėmis.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Siekdama paremti įgyvendinimą ir bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija siūlo plėtoti tarpusavio mokymosi veiklą ir nustatyti gerąją patirtį, taip pat teikti mokslinius tyrimus, rekomendacinę medžiagą ir kitus įrodymais pagrįstus rezultatus.

Komisija taip pat padės surinkti lyginamuosius faktinius duomenis apie pagrindinius skaitmeninio švietimo įgalinamuosius veiksnius visoje ES ir tuo tikslu valstybėse narėse atliks apklausą „Skaitmeninis švietimas Europoje“.

Komisija ketina pateikti ataskaitą dėl Tarybos rekomendacijos taikymo remiantis Europos švietimo erdvės strategine programa.

- **AIškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Pasiūlymo dėl Tarybos rekomendacijos metmenys ir tarnybų darbinis dokumentas**

Siūlomoje Tarybos rekomendacijoje pripažįstamas skaitmeninio švietimo ir mokymo vaidmuo palaikant švietimo ir mokymo sistemų atsparumą, prieinamumą, kokybę bei įtrauktį ir sudarant sąlygas besimokantiejiems sėkmingai prisitaikyti šiuolaikiniame skaitmeniniame pasaulyje.

Remiantis struktūrinio dialogo su valstybėmis narėmis rezultatais, pasiūlyme apibrėžiami pagrindiniai veiksniai, sudarantys galimybes visuotinei prieigai prie kokybiško, įtraukaus ir prieinamo skaitmeninio švietimo ir mokymo, įskaitant skaitmeninės atskirties tarp grupių ir teritorijų, kuri dar labiau išryškėjo dėl COVID-19 krizės, mažinimą.

Jame siūlomos gairės ir veiksmai, kurių valstybės narės gali imtis siekdamas taikyti visą valdymo sektorių apimančią ir įvairius suinteresuotuosius subjektus įtraukiančią požiūrį, taikytiną rengiant, įgyvendinant ir stebint skaitmeninio švietimo ir mokymo politiką, remiamą tikslingomis ir rezultatyviomis investicijomis. Be to, pasiūlymu skatinama principą „iš

apačios į viršų“ atitinkančių inovacijų ir skaitmenizacijos kultūra, kai procesui vadovauja švietimo ir mokymo srities darbuotojai.

Pridedamame Komisijos tarnybų dariniame dokumente išdėstytos suinteresuotųjų subjektų nuomonės ir pateikta įrodymų, politikos ir praktikos, kuriais grindžiamas pasiūlymas, pavyzdžių.

Pasiūlymas

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl pagrindinių sėkmingo skaitmeninio švietimo ir mokymo įgalinamųjų veiksmų

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 165 straipsnio 4 dalį ir 166 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

KADANGI:

- (1) 2023 m. vasario 9 d. **Europos Vadovų Tarybos išvadose** pabrėžiama, kad reikia imtis drąsesnių, platesnio užmojo veiksmų siekiant toliau ugdyti įgūdžius, kurių reikia žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai, pasitelkiant švietimą, mokymą, kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, kad būtų įveikti su darbo jėgos trūkumu ir darbo vietų pertvarka susiję uždaviniai, be kita ko, atsižvelgiant į demografinius iššūkius;
- (2) švietimas ir mokymas yra labai svarbūs asmeniniam tobulėjimui, socialinei sanglaudai, konkurencingumui ir inovacijoms. Be to, švietimas ir mokymas labai svarbūs kuriant teisingesnę, atsparesnę ir tvaresnę Europą. Todėl komunikate dėl **Europos švietimo erdvės**³⁴ raginama švietimo bei mokymo politiką ir investicijas nukreipti į įtraukią ekologinę ir skaitmeninę pertvarką, norint gyventi tvarioje tausiai išteklius naudojančioje visuomenėje ir ekonomikoje;
- (3) per COVID-19 pandemiją paaiškėjo būtinybė gerinti **švietimo ir mokymo sistemų skaitmeninę parengtį** atsparumo, kokybės, įtraukumo, prieinamumo ir saugumo požiūriu. Sparčiai vykstant technologiniams pokyčiams, reikia į žmones orientuotos skaitmeninės transformacijos ir skaitmeniniam amžiui pritaiktų švietimo ir mokymo sistemų. Siekdama spręsti šiuos uždavinius, Komisija priėmė **2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų planą**³⁵. Juo siekiama mažinti skaitmeninę atskirtį ir nelygybę švietimo ir mokymo srityje, taip pat pabrėžiamos technologijų potencialas, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas prieinamesniam, labiau individualiems poreikiams pritaikytam, lankstesniam ir į besimokančiuosius orientuotam mokymui ir mokymuisi;
- (4) pirmajame veiksmų plano strateginiame prioritete – skatinti efektyvios skaitmeninės švietimo ekosistemos plėtrą – pabrėžiama, kad reikia nuosekliai ir tvariai stiprinti švietimo ir mokymo sistemų skaitmeninius pajėgumus ir atsparumą. Šiuo tikslu

³⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos švietimo erdvės sukūrimas iki 2025 m.“ (COM(2020) 625 *final*, 2020 9 30).

³⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų planas. Švietimo ir mokymo pritaikymas prie skaitmeninio amžiaus“ (COM(2020) 624 *final*, 2020 9 30).

veiksmų plane nustatytos tokios strateginės įgalinančios priemonės kaip atitinkama infrastruktūra, junglumas ir skaitmeniniai pajėgumai, kurios dar papildytos **Tarybos išvadose dėl skaitmeninio švietimo Europos žinių visuomenėje**³⁶;

- (5) reaguojant į poreikį užtikrinti prieinamą, kokybišką ir įtraukų skaitmeninį švietimą ir mokymą, šioje rekomendacijoje turėtų būti atsižvelgta į tokius **pagrindinius įgalinamuosius veiksnius**: i) strateginį požiūrį į skaitmeninį švietimą ir įgūdžius, ii) visą valdymo sektorių apimančią koordinavimą ir įvairių suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą, iii) švietimo bei mokymo įstaigų ir mokytojų pajėgumų stiprinimą, iv) į poveikį orientuotas investicijas;
- (6) norint veiksmingai įgyvendinti šiuos įgalinamuosius veiksnius, reikia imtis veiksmų aukščiausiuoju lygmeniu, neapsiribojant vien švietimo ir mokymo ministerijomis. Savo 2021 m. pranešime apie Europos Sąjungos padėtį Komisijos Pirmininkė paragino vadovus dėmesį skirti skaitmeniniam švietimui ir įgūdžių ugdymui. Tai paskatino užmegzti **struktūrinį dialogą su valstybėmis narėmis skaitmeninio švietimo ir įgūdžių klausimais**³⁷. Struktūrinio dialogo rezultatai atskleidė kelis bendrus iššūkius, su kuriais valstybės narės susiduria įgyvendindamos savo švietimo ir mokymo sistemų skaitmeninę transformaciją, ir parodė, kad būtina dalytis gerąja patirtimi Sąjungos lygmeniu;
- (7) šiomis aplinkybėmis Tarybos rezoliucija dėl **Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.)** skatinamas Europos bendradarbiavimas švietimo ir mokymo srityje, siekiant remti tolesnį švietimo ir mokymo sistemų plėtojimą valstybėse narėse. Tomis sistemomis siekiama užtikrinti visų piliečių asmeninę, socialinę ir profesinę realizaciją, kartu propaguojant demokratines vertybes, lygybę, socialinę sanglaudą, aktyvų pilietiškumą ir kultūrų dialogą, taip pat tvarų ekonomikos klestėjimą, žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir įsidarbinimo galimybes;
- (8) reaguodamos į poreikį taikyti visą valdymo sektorių apimančią požiūrį į švietimo ir mokymo skaitmeninę transformaciją, 2022 m. valstybės narės paskyrė atstovus į **struktūrinio dialogo skaitmeninio švietimo ir įgūdžių klausimais nacionalinių koordinatorių aukšto lygio darbo grupę**. Jie yra įgalioti atstovauti atitinkamoms savo šalių tarnyboms, atsakingoms už įvairius skaitmeninio švietimo, mokymo ir įgūdžių aspektus (įskaitant švietimo, darbo, skaitmeninių technologijų, pramonės ir finansų sektorius). Šis požiūris pasirodė esąs naudingas ir reikalingas, nes padeda veiksmingai sujungti įvairių sektorių ekspertines žinias, todėl jį reikėtų taikyti ir toliau;
- (9) savo 2022 m. pranešime apie Europos Sąjungos padėtį³⁸ Komisijos Pirmininkė 2023-uosius paskelbė **Europos įgūdžių metais**³⁹. Tai taip pat reiškia, kad reikia intensyvuoti esamas pastangas tobulinti skaitmeninei transformacijai būtinus įgūdžius, kurie dabar labiau nei bet kada priklauso nuo visų visuomenės, ekonomikos, švietimo ir mokymo sektorių suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo ir koordinuoto indėlio;
- (10) **Europos socialinių teisių ramsčio**⁴⁰ pirmuoju principu nustatyta, kad „kiekvienas turi teisę į kokybišką ir įtraukų švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, kad galėtų

³⁶ OL C 415, 2020 12 1, p. 22.

³⁷ [Skaitmeninio švietimo veiksmų planas. 1 veiksmas | Europos švietimo erdvė \(europa.eu\).](#)

³⁸ [Komisijos Pirmininkės U. von der Leyen pranešimas apie Sąjungos padėtį \(europa.eu\).](#)

³⁹ COM(2022) 526 final.

⁴⁰ OL C 428, 2017 12 13, p. 10.

išsaugoti ir įgyti įgūdžius, leidžiančius visavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir sėkmingai įveikti permainas darbo rinkoje“. Visiems Europos Sąjungos piliečiams turėtų būti suteikta prieiga prie skaitmeninio švietimo, kad jie galėtų ugdyti žinias, įgūdžius ir gebėjimus, būtinus jų aktyviam dalyvavimui šiuolaikinėje vis labiau skaitmeninėje visuomenėje. Visada turėtų būti garantuojama žmogaus teisė į kokybišką ir įtraukų švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, kaip nustatyta ir saugoma pagal **Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją**. Visi Europos Sąjungos piliečiai turi turėti galimybę naudotis tinkama, prieinama ir saugia mokymosi aplinka, įskaitant skaitmeninę aplinką;

- (11) Komisijos priimtose **lygybės sąjungos strategijose**⁴¹ pabrėžiama, kad kokybiškas ir įtraukus švietimas yra strateginė įgalinamoji priemonė, labai padedanti kurti lygybės sąjungą visiems, nepaisant lyties, rasės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos;
- (12) COVID-19 krizė dar labiau paaštrino socialinę ir ekonominę nelygybę švietimo ir mokymo srityje, o kartu padidino ir skaitmeninę atskirtį. **Tarybos rekomendacijoje, kuria nustatoma Europos vaiko garantijų sistema**⁴², valstybių narių prašoma vaikams, kuriems reikia pagalbos (t. y. kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis), užtikrinti veiksmingą ir nemokamą galimybę gauti švietimo paslaugas ir dalyvauti mokyklinėje veikloje. Be to, ES vaiko teisių strategijoje⁴³ ir **2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategijoje** raginama kurti įtraukų, prieinamą ir kokybišką švietimą;
- (13) **Europos įgūdžių darbotvarkėje**⁴⁴ apibrėžiami veiksmai, skirti padėti pavieniams asmenims ir įmonėms įgyti daugiau bei geresnių įgūdžių ir juos panaudoti, stiprinant tvarų konkurencingumą ir užtikrinant didesnę atsparumą krizių akivaizdoje, remiantis patirtimi, įgyta per COVID-19 pandemiją;
- (14) **2030 m. skaitmeninio dešimtmečio politikos programoje**⁴⁵ ir **Europos deklaracijoje dėl skaitmeninio dešimtmečio skaitmeninių teisių ir principų**⁴⁶ pateikiamas planas, kaip iki 2030 m. įgyvendinti įtrauką, į žmogų orientuotą ES visuomenės ir ekonomikos skaitmeninę transformaciją. Jame numatyta valdymo ir ataskaitų teikimo sistema, taikoma visose valstybėse narėse, įgyvendinant Skaitmeninio dešimtmečio politikos programą, kad būtų pasiekti atitinkami Sąjungos lygmens **skaitmeninio dešimtmečio** tikslai, įskaitant visuotinio junglumo užtikrinimą (gigabitinis plačiajuostis ryšys visiems ir 5G ryšys visur, įskaitant kaimo vietas). Šiomis iniciatyvomis siekiama mažinti esamą skaitmeninę atskirtį, susijusią su junglumu ir įgūdžiais, skatinant imtis veiksmų ir diegiant būtinas rizikos mažinimo priemones;

⁴¹ 2020 ir 2021 m. priimtose penkios lygybės strategijos, kuriomis siekiama pažangos kuriant lygybės sąjungą: 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija; 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija; 2020–2025 m. ES kovos su rasizmu veiksmų planas; 2020–2030 m. romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginis planas; 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategija.

⁴² 2021 m. birželio 14 d. Tarybos rekomendacija (ES) 2021/1004, kuria nustatoma Europos vaiko garantijų sistema (OL L 223, 2021 6 22, p. 14).

⁴³ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES vaiko teisių strategija“ (COM(2021) 142 *final*, 2021 3 24).

⁴⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ (COM(2020) 274 *final*, 2020 7 1).

⁴⁵ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/2481, kuriuo nustatoma 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio politikos programa (OL L 323, 2022 12 19, p. 4).

⁴⁶ OL C 23, 2023 1 23, p. 1.

- (15) tose iniciatyvose pabrėžiama, jog sėkmingas skaitmeninis švietimas ir mokymas reiškia, kad sudaroma daugiau ir geresnių galimybių visiems mokytis ir mokyti skaitmeniniame amžiuje. Pastaraisiais metais, integravus skaitmeninius sprendimus, Sąjungos švietimo ir mokymo sistemos tapo prieinamesnės. Tačiau sparčiai besivystančiame pasaulyje labai svarbu toliau didinti švietimo veiksmingumą bei efektyvumą ir remti naujus mokymo bei mokymosi metodus, be kita ko, pasitelkiant esamus ir naujus skaitmeninius sprendimus;
- (16) **Tarybos išvadose dėl skaitmeninio švietimo Europos žinių visuomenėje**⁴⁷ pabrėžiama, kad plačiai paplitusios skaitmeninės technologijos ir prieiga prie interneto atveria naujų kokybiško ir įtraukaus švietimo ir mokymo galimybių Europoje. Skaitmeninis švietimas, kaip neatsiejama aukštos kokybės ir įtraukaus švietimo ir mokymo dalis, gali papildyti tiesioginį mokymą ir prisidėti prie švietimo turinio ir pedagogikos metodų prieinamumo didinimo, didesnės socialinės įtraukties, taip pat prie veiksmingesnio kompetencijų įgijimo skatinant visų sėkmingą lavinimąsi;
- (17) tuo pat metu naujos ir besiformuojančios technologijos, pavyzdžiui, dirbtinis intelektas, sparčiai skverbiasi į besimokančiųjų aplinką; suteikdamos galimybių ir keldamos pavojų, kaip antai kibernetinio saugumo riziką. Todėl labai svarbu remti švietimo ir mokymo įstaigas ir mokytojus, padedant jiems geriau suprasti ir užtikrintai bei saugiai naudoti tokias priemones, kad jos būtų naudingos mokant ir mokantis. **Dirbtinio intelekto strategija**⁴⁸, **Europos duomenų strategija**⁴⁹, **pasiūlymas dėl Dirbtinio intelekto akto**⁵⁰, **Skaitmeninių paslaugų aktas**⁵¹ ir **Pedagogams skirtos etikos gairės dėl dirbtinio intelekto ir duomenų naudojimo mokant ir mokantis**⁵², taip pat siūloma Europos skaitmeninės tapatybės sistema⁵³ yra svarbūs dokumentai švietimo ir mokymo sektoriui ir praktiniam skaitmeninių technologijų naudojimui šiame sektoriuje. Kartu Skaitmeninio švietimo veiksmų planas padeda didinti asmenų, ypač vaikų ir jaunimo, ir organizacijų, visų pirma MVĮ, kibernetinį sąmoningumą. Švietimas ir sąmoningumo didinimas ne tik apsaugos nuo kibernetinių grėsmių – taip bus prisidedama prie kibernetinio saugumo darbo jėgos plėtojimo ir įvairinimo, papildant Kibernetinio saugumo įgūdžių akademijos pastangas;
- (18) žvelgiant iš mokymosi visą gyvenimą perspektyvos, skaitmeninių technologijų naudojimas mokymo ir mokymosi prieinamumui ir kokybei gerinti yra labai svarbus visuose švietimo ir mokymo sektoriuose ir lygmenyse, pradedant ankstyvuoju amžiumi ir baigiant suaugusiųjų, įskaitant vyresnio amžiaus piliečius, mokymusi;

⁴⁷ OL C 415, 2020 1 12, p. 22.

⁴⁸ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Dirbtinis intelektas Europai“ (COM(2018) 237 final, 2018 4 25).

⁴⁹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos duomenų strategija“ (COM(2020) 66 final, 2020 2 19).
⁵⁰ COM(2021) 206 final.

⁵¹ 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas) (OL L 277, 2022 10 27, p. 1).

⁵² Europos Komisija, Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros reikalų generalinis direktoratas, *Dirbtinio intelekto (DI) ir duomenų naudojimo mokymo ir mokymosi srityje etikos gairės pedagogams*, Europos Sąjungos leidinių biuras, 2022. Prieiga per internetą: <https://op.europa.eu/lt/publication-detail/-/publication/d81a0d54-5348-11ed-92ed-01aa75ed71a1>.

⁵³ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-digital-identity_lt

- 2020 m. lapkričio 24 d. Tarybos rekomendacija dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo (OL C 417, 2020 12 2, p. 1).
Patvirtinta 2020 m. lapkričio 30 d.
[Europos universitetų tinklų iniciatyva | Europos švietimo erdvė \(europa.eu\)](#).
2016 m. gruodžio 19 d. Tarybos rekomendacija dėl įgūdžių tobulinimo kryptių – naujų galimybių suaugusiesiems (OL C 484, 2016 12 24, p. 1).
OL C 193, 2020 6 9 p. 11.
2021 m. lapkričio 29 d. Tarybos rekomendacija dėl mišriojo mokymosi metodų siekiant kokybiško ir įtraukaus pradinio ir vidurinio ugdymo (OL C 504, 2021 12 14, p. 21).
2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendacija dėl mokymosi siekiant žaliosios pertvarkos ir darnaus vystymosi (OL C 243, 2022 6 27, p. 1).

- (25) todėl labai svarbu, kad mokytojai būtų laikomi svarbiausiais partneriais siekiant sėkmingos skaitmeninės transformacijos švietimo ir mokymo srityje. Su jais, kaip pagrindiniais partneriais, būtina konsultotis diegiant skaitmenines technologijas ir jie turi aktyviai dalyvauti šiame procese. Be to, jie turi turėti įgūdžių ir gebėjimų, reikalingų veiksmingam tokių technologijų naudojimui;
- (26) šioje rekomendacijoje visapusiškai paisoma subsidarumo ir proporcingumo principų. Valstybės narės, atsižvelgdamos į nacionalines aplinkybes, nuspręs, kaip jos įgyvendins šią rekomendaciją,

REKOMENDUOJA VALSTYBĖMS NARĖMS:

1. taikant visą valdymo sektorių apimančią požiūrį ir dalyvaujant pagrindiniams suinteresuotiesiems subjektams, susitarti dėl nacionalinės skaitmeninio švietimo ir įgūdžių strategijos, parengtos arba atnaujintos pagal šios rekomendacijos principus, ir stebėti jos veiksmingumą bei poveikį. Įgyvendindamos savo nacionalinę strategiją, valstybės narės visų pirma turėtų:
 - 1.1. integruotai nustatyti nacionalinius švietimo ir mokymo sistemų skaitmeninės transformacijos ir skaitmeninių įgūdžių ugdymo tikslus ir užtikrinti, kad jie būtų reguliariai peržiūrimi ir atnaujinami;
 - 1.2. suderinti 1.1 punkte nurodytus nacionalinius tikslus su 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų plano strateginiais prioritetais ir Skaitmeninio dešimtmečio politikos programos Sąjungos lygmens tikslais;
 - 1.3. nustatyti plataus užmojo nacionalinius tikslus, susijusius su pagrindiniais įgalinamaisiais veiksniais, atitinkančiais šią rekomendaciją ir nacionalinius švietimo ir mokymo sistemų skaitmeninės transformacijos tikslus;
 - 1.4. stebėti pažangą, padarytą siekiant 1.3 punkte nurodytų nacionalinių tikslų, ir reguliariai skelbti ataskaitas, be kita ko, informuoti apie įgytą patirtį ir teikti tobulinimo rekomendacijas;
 - 1.5. reguliariai atlikti skaitmeninio švietimo politikos ir praktikos poveikio (be kita ko, mokymosi rezultatams, prieinamumui ir įtraukčiai, lygybei ir gerovei) vertinimą taikant mokymosi visą gyvenimą požiūrį ir plėtoti mokslinius tyrimus šiomis temomis;
2. didinti skaitmeninio švietimo ir mokymo politikos veiksmingumą, efektyvumą ir atsparumą, skatinant sinergiją ir koordinavimą visais administravimo lygmenimis ir užtikrinant visą valdymo sektorių apimančią ir įvairius suinteresuotuosius subjektus įtraukiančią požiūrį. Valstybės narės visų pirma turėtų:
 - 2.1. reguliariai rengti įvairių valdžios sektoriaus institucijų, dalyvaujančių skaitmeninio švietimo ir mokymo plėtojimo veikloje, dialogą atitinkamais lygmenimis, atsižvelgdamos į nacionalinių švietimo ir mokymo sistemų struktūrą, kad būtų užtikrintas suderinamumas, pasinaudota sinergija ir išvengta dvigubų išlaidų;
 - 2.2. užtikrinti struktūruotą suinteresuotųjų subjektų ir socialinių partnerių dalyvavimą skaitmeninio švietimo ir mokymo politikos kūrimo, plėtojimo, įgyvendinimo ir vertinimo procesuose, įskaitant aktyvų tų suinteresuotųjų šalių, kurios neturi oficialių atstovaujamųjų organų (kaip antai tėvų ir besimokančiųjų) dalyvavimą, įtraukiant asmenis iš skirtingų socialinių ir ekonominių, amžiaus, sektorių ir teritorinių grupių;
 - 2.3. užmegzti tvarų bendradarbiavimą ir mainus su privačiuoju sektoriumi ir technologijų tiekėjais, įskaitant švietimo technologijų tiekėjus, mažas ir vidutines įmones bei startuolius, kuriant sprendimus, kurie atitinka Sąjungos vertybes ir principus, be kita ko skaitmeninio suverenumo, sąveikumo, saugumo, duomenų privatumo ir skaidrumo, taip pat tvaraus retųjų išteklių ir energijos naudojimo skaitmenizacijos tikslais, ir tuo tikslu:
 - 2.3.1. remti skaitmeninio švietimo priemonių ir technologijų (be kita ko, grindžiamų besiformuojančiomis technologijomis, kaip antai išplėstos realybės, virtualiosios tikrovės, papildytosios realybės, dirbtinio intelekto, robotikos ir metavisatos sprendimais) mokslinius tyrimus, kūrimą ir bandymus;

- 2.3.2. prireikus skatinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės iniciatyvas skaitmeninio švietimo sprendimų kūrimo ir diegimo tikslais;
- 2.3.3. teikti paskatas moksliniams tyrimams, susijusiems su skaitmeninio švietimo sprendimų (be kita ko, grindžiamų besiformuojančiomis technologijomis) kokybe, įtrauktimi, prieinamumu ir poveikiu;
- 2.4. Europos ir tarptautiniu lygmenimis dalyvauti tarpusavio mokymosi, patirties mainų ir koordinavimo veikloje įvairiuose politikos sektoriuose, siekiant bendromis pastangomis priimti tarpvalstybinius iššūkius;
- 3. užtikrinti viso mokymo ir pagalbinio personalo skaitmeninį mokymą ir skatinti švietimo ir mokymo įstaigų gebėjimų stiprinimą. Valstybės narės visų pirma turėtų:
 - 3.1. užtikrinti, kad visiems mokytojams ir pedagoginiam personalui būtų suteikta parama integruojant skaitmenines technologijas į mokymo, mokymosi ir vertinimo procesus. Teikiant šią paramą visų pirma turėtų būti siekiama:
 - 3.1.1. įtraukti mokytojus į institucinio lygmens sprendimų dėl skaitmeninės įrangos integravimo į mokymą bei mokymąsi ir skaitmeninio švietimo turinio parinkimo ir kūrimo priėmimą;
 - 3.1.2. įtraukti privalomą skaitmeninę pedagogiką į visas pirminio mokytojų rengimo programas ir remti šių programų teikėjus, suteikiant jiems tam reikalingus išteklius ir priemones; bendradarbiauti ES lygmeniu mokytojams skirtų skaitmeninės pedagogikos kursų rengimo, vykdymo ir vertinimo srityje;
 - 3.1.3. užtikrinti, kad visiems dirbantiems mokytojams ir pedagoginiam personalui būtų sudarytos reguliarios galimybės ir skiriama laiko jų skaitmeniniams įgūdžiams ugdyti ir tobulinti dalyvaujant tęstinio profesinio tobulėjimo programose;
 - 3.1.4. pripažinti ir skatinti lanksčių, prieinamų ir naujoviškų formų skaitmeninių įgūdžių tobulinimą, pavyzdžiui, mokymą internetu, trumpalaikius kursus, už kuriuos suteikiami mikrokredencialai, nacionalinius ir tarptautinius darbuotojų mainus, tarpusavio mokymąsi ir skaitmeninių įgūdžių tobulinimą per bendradarbiaujamuosius projektus, tinklus, praktikos ir mokslinių tyrimų bendruomenes;
 - 3.1.5. pasinaudoti galimybėmis plėtoti skaitmeninę pedagogiką per „Erasmus+“ mokytojų akademijas;
 - 3.1.6. atspindėti skaitmeninės gerovės poreikį mokymo ir mokymosi procese ir būtinybę kurti palankius skaitmeninius mokymo ir mokymosi metodus bei aplinką;
 - 3.2. kviesti švietimo ir mokymo įstaigas skatinti skaitmeninę transformaciją švietimo ir mokymo srityje:
 - 3.2.1. skatinti gebėjimų stiprinimą ir naudojimąsi sistemomis ir įsivertinimo priemonėmis, pavyzdžiui, SELFIE (mokyklų vadovams skirta sistema „DigCompOrg“, pagrįsta efektyvaus mokymosi savianalizės priemone, kuri mokykloms padeda skaitmenines technologijas įtraukti į mokymo, mokymosi ir vertinimo procesus), SELFIEforTEACHERS (pagrįsta sistema „DigCompOrgEdu“) ir „HEInnovate“ (aukštojo mokslo įstaigoms skirta įsivertinimo priemone), siekiant nustatyti institucinius skaitmeninės transformacijos ir kvalifikacijos kėlimo poreikius ir tikslus;
 - 3.2.2. įtraukti skaitmeninio švietimo ir mokymo įgalinamųjų veiksmų kriterijus į švietimo ir mokymo įstaigų vidaus ir išorės kokybės užtikrinimo procesus;

- 3.2.3. padėti švietimo ir mokymo įstaigų vadovams įgyvendinti skaitmeninę transformaciją, be kita ko, siūlant tęstinio profesinio tobulėjimo galimybes;
- 3.2.4. skatinti įrodymais pagrįstą gerosios patirties plėtrą, pripažįstant institucijas, kurios vienos iš pirmųjų patobulino mokymą ir mokymąsi, pasitelkusios inovacijas ir skaitmenines technologijas, ir remti tarpusavio mainus;
- 3.2.5. skatinti nuolatinį švietimo bei mokymo įstaigų ir pramonės atstovų dialogą dėl plėtros ir mokymo poreikių bei galimybių keičiantis patirtimi ir teikiant atsiliepimus apie mokymui ir mokymuisi naudojamus produktus ir technologijas;
- 3.2.6. užtikrinti, kad kiekviena mokykla turėtų galimybę naudotis informacinėmis ir ryšių technologijomis ir skaitmeninės pedagogikos administratoriais, kurie padėtų mokytojams ir besimokantiejiems pasirinkti, veiksmingai naudoti, valdyti ir prižiūrėti skaitmeninius įtaisus ir priemones, skirtas mokymo, mokymosi ir vertinimo procesuose;
- 3.2.7. imtis visapusiškų priemonių kibernetinio saugumo klausimams spręsti visose švietimo ir mokymo įstaigose, skatinti visus darbuotojus dalyvauti kibernetinio saugumo mokyme, didinti studentų saugumo sąmoningumą ir užtikrinti griežtą saugumo politiką ir prieigos kontrolę, kartu visapusiškai naudojant šiuolaikinius technologinius sprendimus, pavyzdžiui, kriptografiją ir autentiškumo patvirtinimą;
- 4. skatinti teisingas ir į poveikį orientuotas investicijas į kokybišką, atsparų ir įtraukų skaitmeninį švietimą ir mokymą. Valstybės narės visų pirma turėtų:
 - 4.1. siekdamas padidinti išlaidų junglumui, įrangai, infrastruktūrai, skaitmeninėms priemonėms ir turiniui efektyvumą ir poveikį:
 - 4.1.1. koordinuoti viešųjų pirkimų procesus, kad, kai įmanoma, būtų galima pasinaudoti masto ekonomija, kartu sudaryti sąlygas lanksčiai tenkinti konkrečius švietimo ir mokymo įstaigų poreikius, taip pat atsižvelgti į tvarumo ir prieinamumo neįgaliesiems poreikį; bendradarbiaudamos ES lygmeniu kurti standartus ir specifikacijas, kuriuos galima panaudoti sprendžiant tokius klausimus kaip viešieji pirkimai, organizuojami skaitmeninio švietimo srityje;
 - 4.1.2. apsvarstyti alternatyvius investavimo būdus, įskaitant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės iniciatyvas, donorystės programas, naudotos įrangos atnaujinimą, taip pat, jei reikia, kitų valstybių narių skaitmeninio švietimo turinio vertimą ir pakartotinį naudojimą;
 - 4.1.3. siūlyti pritaikytą paramą, ekspertines žinias ir praktinę patirtį (pavyzdžiui, per viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę, patariamuosius organus arba skatinimo ar koordinavimo mechanizmus), kad švietimo ir mokymo įstaigos galėtų pasirinkti tinkamus skaitmeninio švietimo sprendimus, pritaikytus jų mokymo ir mokymosi poreikiams, ir strategiškai spręsti skaitmeninio saugumo, prieinamumo, duomenų privatumo ir skaitmeninės gerovės klausimus;
 - 4.1.4. užtikrinti, kad investicijos į naują skaitmeninę įrangą, infrastruktūrą, priemones ir turinį būtų įgyvendinamos kartu su atitinkamu mokymu;
 - 4.2. siekiant sudaryti vienodas galimybes visiems besimokantiejiems, užtikrinti tinkamas investicijas į:
 - 4.2.1. sparčiojo interneto junglumą, kad visose švietimo ir mokymo įstaigose būtų užtikrintas 100 proc. gigabitinės spartos arba spartesnis interneto ryšys ir panaikinti teritoriniai, socialiniai ir ekonominiai skirtumai, naudojant įvairias technologijas ir

alternatyvas, šviesolaidį, 5G ir palydovinį ryšį, atsižvelgiant į Skaitmeninio dešimtmečio politikos programos Sąjungos lygmens tikslus;

- 4.2.2. skaitmeninės klasių įrangos atnaujinimą ir užtikrinimą, kad visi mokytojai ir pedagoginis personalas galėtų naudotis personalizuotu įrenginiu (stacionariu, nešiojamuoju ar planšetiniu kompiuteriu) ir taip praturtinti savo pedagoginę praktiką;
- 4.2.3. pastangas užtikrinti, kad visi besimokantieji mokykloje turėtų galimybę naudotis personalizuotais įrenginiais, atitinkančiais jų konkrečius poreikius, ir kad reguliariai būtų atliekama visų įrenginių techninė priežiūra;
- 4.2.4. mokymo ir mokymosi medžiagos skaitmeninimą ir modernaus, prieinamo ir kokybiško skaitmeninio ugdymo turinio, suderinto su mokymo programomis ir gerąja pedagogine praktika, kūrimą;
- 4.2.5. atitinkamų centralizuotų paslaugų diegimą ir integravimą, įskaitant debesijos sprendimus, pavyzdžiui, virtualias mokymosi ir administravimo valdymo sistemas (įskaitant saugias bendravimo ir bendradarbiavimo priemones, švietimo turinio saugyklas, klasių valdymą ir skaitmeninius vertinimus) visose švietimo ir mokymo įstaigose, užtikrinant jų sąveikumą, privatumą ir duomenų saugumą;
- 4.2.6. įtraukus švietimo užtikrinimą garantuojant skaitmeninio švietimo turinio ir technologijų prieinamumą neįgaliems besimokantiejiems bei mokytojams ir teikiant specializuotą įrangą bei sprendimus specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems besimokantiejiems, atsižvelgiant į galiojančius Sąjungos teisės aktus dėl prieinamumo, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas (ES) 2016/2102⁶¹ ir (ES) 2019/882⁶².

PALANKIAI VERTINA KOMISIJOS KETINIMĄ:

1. **remti šios rekomendacijos įgyvendinimą pasitelkiant: Aukšto lygio darbo grupę skaitmeninio švietimo ir įgūdžių klausimams spręsti, kuri turi būti įsteigta Komisijos sprendimu.**

remti veiksmingą Struktūrinio dialogo su valstybėmis narėmis aukšto lygio grupės veiklos tęstinumą ir veikimą, siekiant vadovauti veiklai, susijusiai su svarbiausiomis šioje rekomendacijoje nagrinėjamomis strateginėmis temomis. Grupė gali įsteigti techninius pogrupius, visų pirma skaitmeninių įgūdžių vertinimo ir sertifikavimo, mokymo programos kūrimo ir skaitmeninio švietimo priemonių ir turinio kokybės reikalavimų klausimams spręsti. Šis darbas turėtų būti suderinamas su darbu, kurį atlieka Švietimo ir mokymo aukšto lygio grupė⁶³ ir Skaitmeninio dešimtmečio valdyba⁶⁴, ir jį papildyti;

2. **skatinti keitimąsi gerąja patirtimi, tarpusavio mokymąsi ir bendradarbiavimą su suinteresuotaisiais subjektais skaitmeninio švietimo ir mokymo srityje. Visų pirma Komisija ketina:**

⁶¹ 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo (OL L 327, 2016 12 2, p. 1).

⁶² 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70).

⁶³ Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.) valdymo struktūros (OL C 497, 2021 12 10, p. 1).

⁶⁴ 2022 m. spalio 11 d. Komisijos sprendimas dėl ekspertų grupės „Skaitmeninio dešimtmečio valdyba“ sudarymo (C(2022) 7141).

- 2.1. valstybėms narėms, politikos formuotojams, specialistams ir privačiojo bei viešo sektorių suinteresuotiesiems subjektams sudaryti sąlygas keitimuisi gerąja patirtimi, tinklaveikiai ir tarpusavio mokymuisi, pasitelkiant esamas priemones, platformas ir bendruomenes (Darbo grupę „Skaitmeninis švietimas: mokymasis, mokymas ir vertinimas“ (DELTA), Europos skaitmeninių išteklių centrą SALTO, Europos mokyklinio ugdymo platformą, įskaitant „eTwinning“, Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninę platformą (EPALE), Geresnio interneto vaikams platformą, Techninės paramos priemonės projektus), be kita ko, propaguojant Skaitmeninio švietimo centrą kaip skaitmeninio švietimo ir mokymo prieigos punktą Sąjungoje;
- 2.2. skatinti bendradarbiavimą su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant programinės ir aparatinės įrangos tiekėjus, skaitmeninės infrastruktūros bei priemonių ir jų tvaraus naudojimo švietimo ir mokymo srityje klausimais, kartu propaguojant Sąjungos vertybes ir principus privatumo, duomenų apsaugos ir sąveikumo srityse;
- 2.3. stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą skaitmeninio švietimo ir įgūdžių įgalinamųjų veiksmų srityje;
3. **remti švietimo ir mokymo įstaigų mokytojų, pedagoginio ir pagalbinių personalo skaitmeninį mokymą. Visų pirma Komisija ketina:**
 - 3.1. pasitelkdama programą „Erasmus+“ remti judumą, kuriuo siekiama kelti švietimo ir mokymo įstaigų mokytojų, pedagoginio ir pagalbinių personalo kvalifikaciją naudojant skaitmenines technologijas mokymo, mokymosi ir administravimo procesuose, taip pat atsižvelgiant į sparčius besiformuojančių technologijų pokyčius;
 - 3.2. skatinti tokias priemones kaip „DigCompEdu“ bei SELFIEforTEACHERS ir remti bendradarbiavimą rengiant ir dėstant skaitmeninės pedagogikos kursus pirminio mokytojų rengimo ir tęstinio profesinio tobulėjimo programose;
 - 3.3. skatinti etikos gairių dėl dirbtinio intelekto ir duomenų naudojimo mokymo ir mokymosi procesuose rengimą, siekiant padėti pradinių ir vidurinių ugdymo programų mokytojams veiksmingai integruoti dirbtinį intelektą ir duomenis į mokyklinį ugdymą, ir remtis šiomis gairėmis, kad būtų atsižvelgta į besiformuojančių technologijų (pavyzdžiui, bendrojo dirbtinio intelekto) netinkamo naudojimo pasekmes ir kovojama su galima rizika;
4. **remti į poveikį orientuotas investicijas į skaitmeninio švietimo ir mokymo infrastruktūrą bei paslaugas, pasitelkiant nacionalinį finansavimą ir finansavimą iš ES lėšų, ir kaupti faktinius duomenis apie skaitmeninio švietimo politikos ir priemonių veiksmingumą ir efektyvumą. Visų pirma Komisija ketina:**
 - 4.1. remti valstybių narių investicijas į būtiniausią skaitmeninio švietimo infrastruktūrą (įskaitant junglumą, įrangą, priemones ir skaitmeninį turinį) pasitelkdama finansavimą iš ES lėšų ir stiprinti sąsajas tarp esamos Sąjungos politikos ir finansavimo priemonių bei programų ir nacionalinių bei regioninių skaitmeninio švietimo ir mokyklų skaitmenizacijos strategijų;
 - 4.2. atsižvelgdama į sparčią technologinę plėtrą bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais, remti gairių ir kokybės reikalavimų, taikomų prieinamam, gerai parengtam ir kokybiškam skaitmeniniam švietimo turiniui ir virtualiajai mokymosi aplinkai bei priemonėms (pvz., individualioms mokymosi valdymo sistemoms ir taikomosioms programoms), rengimą, kad būtų galima sistemingai vertinti švietimo ir mokymo sistemų kokybę, saugumą, patikimumą, sklandų veikimą, naudingumą ir įtraukumą;

- 4.3. padėti valstybėms narėms ir technologijų tiekėjams spręsti sąveikumo problemas, susijusias su skaitmeninio švietimo platformomis ir paslaugomis įvairiuose švietimo ir mokymo sektoriuose;
- 4.4. didinti mokslinių tyrimų koordinavimą, skatinti įrodymais pagrįstą gerosios patirties taikymą ir, pasitelkiant programas „Europos horizontas“, „Erasmus+“ ir Skaitmeninės Europos programą, remti mokslinius tyrimus, skaitmeninių sprendimų, skirtų mokymui, mokymuisi ir vertinimui, kūrimą bei diegimą ir jų poveikio mokymosi rezultatams ir teisingumui gerinti tikrinimą;
- 4.5. padėti valstybėms narėms kurti veiksmingą ir efektyvią skaitmeninio švietimo politiką, gerinant šios politikos faktinius duomenis, vertinimą ir analizę, investavimo į kokybišką švietimą ir mokymą mokymosi laboratoriją, taip pat teikti tikslines gaires ir techninę paramą pagal techninės paramos priemonę;
- 4.6. lengvinti keitimąsi nacionaliniais metodais ir gerąja patirtimi, susijusia su veiksmingu švietimo ir mokymo įstaigoms skirtos skaitmeninės įrangos ir infrastruktūros įsigijimu, be kita ko, pasitelkiant nacionalinių konsultavimo skaitmeninio švietimo klausimais tarnybų tinklą;
- 4.7. remti valstybių narių švietimo ir mokymo kredencijų skaitmeninę transformaciją, visų pirma toliau plėtojant Europos skaitmeninių mokymosi kredencijų infrastruktūrą;
5. **didinti skaidrumą ir vertinti skaitmeninio švietimo ir mokymo įgyvendinimo pažangą. Visų pirma Komisija ketina:**
 - 5.1. prisidėti prie lyginamųjų duomenų apie pagrindinius skaitmeninio švietimo ir mokymo įgalinamuosius veiksmus visoje Sąjungoje kaupimo, tuo tikslu kas trejus metus valstybėse narėse rengti apklausą „Skaitmeninis švietimas Europoje“, remti ir toliau plėtoti tyrimą „Europos mokyklų apklausa – IRT švietimo srityje“, kad iki 2025 m. būtų parengtas pirmas išsamus duomenų rinkinys;
 - 5.2. atsižvelgdama į valstybių narių nacionalines strategijas, stebėti skaitmeninio švietimo ir mokymo įgalinamųjų veiksmų pažangą ir teikti ataskaitas apie ją pagal Europos švietimo erdvės programą, pvz., Švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenyje;
 - 5.3. remti valstybių narių dalyvavimą tarptautiniuose tyrimuose, kuriuose pateikiami lyginamieji duomenys apie mokytojų pasirengimo skaitmeniniam švietimui padėti, visų pirma EBPO tarptautiniame tyrime apie mokymą ir mokymąsi;
 - 5.4. peržiūrėti šios rekomendacijos įgyvendinimo pažangą ir ne vėliau kaip po 5 metų nuo jos priėmimo Tarybai pateikti ataskaitą.

Priimta Strasbūre

*Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė*